

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Pagrindinės Teisės](#) > [Estonia](#)

Nacionaliniai teismai ir neteisminės įstaigos

Turinį pateikė

Estija

Estija

Nacionaliniai teismai

Apylinkių teismai, administraciniai teismai, apygardų teismai ir Aukščiausiasis Teismas

Teismų kontaktinius duomenis ir daugiau informacijos galima rasti Teismų [interneto svetainėje](#).

Apylinkių teismai nagrinėja visas civilines, baudžiamąsias ir baudžiamųjų nusižengimų bylas kaip pirmosios instancijos teismai. Apylinkės teismo sprendimas gali būti apskųstas apygardos teismui. Estijoje yra keturi apylinkių teismai: Harju apylinkės teismas, Viru apylinkės teismas, Tartu apylinkės teismas ir Pernu apylinkės teismas.

Administraciniai teismai nagrinėja administracines bylas kaip pirmosios instancijos teismai. Administracinių teismų jurisdikcija, ieškinio pareiškimo administraciniame teisme tvarka ir administracinio proceso taisyklės nustatytos [Administracinio teismo proceso kodekse](#). Estijoje yra du apygardos teismai: Talino administracinis teismas ir Tartu administracinis teismas.

Apygardos teismai, kaip antrosios instancijos teismai, remdamiesi pateiktais skundais ar apeliaciniais skundais, peržiūri apylinkių ir apygardos teismų sprendimus. Apygardos teismuose bylų peržiūra atliekama kolegialiai, t. y. apeliacinius skundus nagrinėja iš trijų teisėjų sudarytas teismo skyrius. Estijoje yra du apygardos teismai: Talino apygardos teismas ir Tartu apygardos teismas.

Estijos aukščiausiasis teismas yra Aukščiausiasis Teismas. Pagal Estijos Konstituciją Aukščiausiasis Teismas yra Kasacinis teismas ir Konstitucinis Teismas. Aukščiausiojo Teismo jurisdikcija nustatyta [Teismų įstatyme](#). Aukščiausiasis Teismas yra kompetentingas:

- atlikti konstitucinę peržiūrą;
- peržiūrėti teismo sprendimus kasacine tvarka;
- nagrinėti prašymus dėl peržiūros;
- vykdyti kitas įstatyme numatytas funkcijas.

Kasacinį skundą Aukščiausiajam Teismui gali paduoti bet kuri šalis, nepatenkinta žemesnės instancijos teismo sprendimu. Aukščiausiasis Teismas priima kasacinius skundus, jeigu iš skunde nurodytų pagrindų matyti, kad žemesnės instancijos teismas neteislingai taikė materialinės teisės normą arba rimtai pažeidė procesinę normą, dėl ko galėjo būti priimtas neteisingas sprendimas.

Jeigu asmuo mano, kad viešosios teisės reguliuojamas subjektas (pavyzdžiui, valstybė ar vietos valdžia) pažeidė jo teises ar apribojo jo laisves administraciniu aktu ar procedūra, jis gali kreiptis į administracinį teismą. Ginčai dėl nuosavybės ar žemės reformų, viešųjų paslaugų, mokesčių administravimo, pilietybės ir migracijos klausimų, taip pat dėl viešųjų pirkimų, valstybės nuosavybės, statybos ir planavimo bei valstybės atsakomybės nagrinėjami apygardos teismuose.

Apylinkės teismui galima teikti ieškinius dėl civilinių teisių pažeidimų, pavyzdžiui, dėl sutartinių ginčų, šeimos ginčų, ginčų, susijusių su paveldėjimo ir nuosavybės teise, klausimų, susijusių su įmonių ir ne pelno organizacijų veikla ir valdymu, taip pat intelektinės nuosavybės ginčų ir bankroto bylų bei klausimų, susijusių su darbo teise.

Nacionalinės žmogaus teisių institucijos

Nuo 2019 m. sausio 1 d. Teisingumo kancleriui pavesta saugoti ir skatinti žmogaus teises; pagal 1993 m. gruodžio 20 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 48/134 „Nacionalinės žmogaus teisių rėmimo ir apsaugos institucijos“ nacionalinės žmogaus teisių įstaigos gali kreiptis dėl oficialios tarptautinės akreditacijos. Teisingumo kancleris oficialiai paprašė pradėti akreditavimo procesą, tačiau 2020 m. rugsėjo 30 d. procesas dar neužbaigtas.

Ombudsmenas

Ombudsmeno funkciją vykdo Teisingumo kancleris.

[Teisingumo kanclerio](#) biuras: *Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estija*

Teisingumo kancleris atlieka ombudsmeno, teisėkūros aktų konstitucingumo ir teisėtumo sergėtojo ir Vaikų teisių apsaugos kontrolieriaus funkcijas.

Vykdydamas ombudsmeno funkcijas, Teisingumo kancleris kontroliuoja viešojo administravimo funkcijas vykdančių institucijų veiklą ir tikrina, ar valstybės institucijos nepažeidžia pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių bei laikosi gerosios administravimo praktikos. Teisingumo kancleris kontroliuoja:

- valstybinių įstaigų ir institucijų veiklą;
- vietos valdžios įstaigų ir institucijų veiklą;
- viešosios teisės reguliuojamų juridinių asmenų arba viešojo administravimo funkcijas vykdančių privačių subjektų veiklą.

Kiekvienas asmuo turi teisę pateikti prašymą Teisingumo kancleriui, kad šis patikrintų viešojo administravimo funkcijas vykdančių institucijų veiklą.

Jeigu Teisingumo kancleris nustato, kad viešojo administravimo funkcijas vykdančios institucijos veiksmai yra neteisėti, jis siunčia nuomonę institucijai, nurodydamas kaip ji pažeidė įstatymus ir, jei reikia, rekomenduoja jai laikytis teisėtos gerosios administravimo praktikos arba pasiūlo, kaip būtų galima ištaisyti pažeidimą. Abiem atvejais, prieš pateikdamas nuomonę, jis išnagrinėja, ar institucija laikėsi įstatymų ir ar susirašinėjimas su asmeniu atitiko gerąją administravimo praktiką. Savo nuomonėje Teisingumo kancleris gali kritikuoti, išsakyti nuomonę ar duoti tikslingų rekomendacijų, kaip ištaisyti pažeidimą.

Teisingumo kancleris

[Teisingumo kanclerio](#) biuras: *Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estija*

Kiekvienas asmuo turi teisę pateikti Teisingumo kancleriui prašymą, kad šis patikrintų, ar įstatymas ar kitas teisės aktas neprieštaruja Konstitucijai ir kitiems įstatymams. Teisingumo kancleris kontroliuoja, ar įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios bei vietos valdžios institucijų priimti teisės aktai atitinka Konstituciją ir kitus įstatymus.

Teisingumo kancleris kontroliuoja:

- ar įstatymai atitinka Konstituciją;
- ar Respublikos Vyriausybės nutarimai atitinka Konstituciją ir kitus teisės aktus;
- ar ministerijų įsakymai atitinka Konstituciją ir kitus teisės aktus;
- ar vietos valdžios institucijų ir miestų tarybų sprendimai atitinka Konstituciją ir kitus teisės aktus;
- viešosios teisės reguliuojamų juridinių asmenų priimtų teisės aktų teisėtumą.

Jeigu Teisingumo kancleris nustato, kad teisės aktas prieštaruja Konstitucijai arba kitiems teisės aktams:

- jis teisės aktą priėmusiam subjektui pateikia pasiūlymą per 20 dienų suderinti teisės aktą su Konstitucija

ar kitais įstatymais.

Jeigu į pasiūlymą neatsižvelgiama, Teisingumo kancleris pateikia prašymą Aukščiausiajam Teismui pripažinti teisės aktą negaliojančiu;

- jis gali pateikti ataskaitą Aukščiausiajam Teismui, atkreipdamas dėmesį į teisės aktų problemas.

Specializuotos žmogaus teisių įstaigos

Vaikų teisių apsaugos kontrolierius (Teisingumo kanclerio atliekama funkcija)

Teisingumo kancleris vykdo vaiko teisių apsaugos ir rėmimo pareigas pagal Vaiko teisių konvencijos 4 straipsnį.

[Teisingumo kanclerio biuras](#): Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estija

Pagrindinės Vaikų ir jaunimo teisių departamento patarėjų pareigos yra:

- nagrinėti pareiškimus dėl vaikų teisių, vykdamas su konstitucine peržiūra ir ombudsmenu susijusias procedūras;
- rengti ir vykdyti patikrinimo vizitus vaikų priežiūros įstaigose;
- rengti pareiškimus ir nuomones konstitucinės peržiūros bylose;
- rengti mokymus apie vaikų teises ir gerinti informuotumą apie JT vaiko teisių konvenciją;
- vykdyti tyrimus ir rengti studijas klausimais, susijusiais su vaikų teisių skatinimu ir apsauga;
- organizuoti bendradarbiavimą tarp vaikų ir jaunimo organizacijų, piliečių asociacijų, nevyriausybių organizacijų, profesinių organizacijų, mokslo įstaigų ir valstybės institucijų.

Be to, kas išdėstyta pirmiau, Teisingumo kancleris:

- sprendžia privačių šalių ginčus dėl diskriminacijos remiantis Konstitucija ir kitais įstatymais;
- yra nacionalinė prevencijos įstaiga, kaip nustatyta Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą fakultatyvaus protokolo 3 straipsnyje;
- stebi, kaip vykdančiosios valstybės institucijos slaptai organizuodamos asmens duomenų ir susijusios informacijos rinkimą, tvarkymą, naudojimą ir priežiūrą laikosi pagrindinių teisių ir laisvių;
- vykdo Neįgalųjų teisių konvencijos įgyvendinimo skatinimo ir stebėsenos užduotis pagal jos 33 straipsnio 2 dalį.

Lygybės įstaiga

[Lyčių lygybės ir vienodo požiūrio komisaras](#), Roosikrantsi 8b, 10119 Tallinn, Estija

Lyčių lygybės ir vienodo požiūrio komisaras yra nepriklausomas ir nešališkas ekspertas, veikiantis pagal Lyčių lygybės įstatymą ir Vienodo požiūrio įstatymą. Komisaro funkcija yra kontroliuoti, kaip laikomasi abiejų šių įstatymų reikalavimų. Komisaras teikia konsultacijas ir padeda žmonėms sprendžiant ginčus dėl diskriminacijos ir teikia eksperto nuomones dėl konkrečių diskriminacijos atvejų.

Lyčių lygybės ir vienodo požiūrio komisaras:

- priima asmenų pareiškimus ir teikia nuomones bylose dėl diskriminacijos;
- nagrinėja teisės aktų poveikį moterų ir vyrų bei visuomenės mažumų grupių padėčiai;
- teikia pasiūlymus Respublikos vyriausybei ir vyriausybės įstaigoms bei vietos valdžios institucijoms ir įstaigoms dėl teisės aktų pakeitimų;
- teikia konsultacijas ir informaciją Respublikos vyriausybei, valdžios institucijoms ir vietos valdžios įstaigoms klausimais, susijusiais su Lyčių lygybės įstatymo ir Vienodo požiūrio įstatymo įgyvendinimu;
- imasi priemonių skatinti lyčių lygybę bei vienodą požiūrį į moteris ir vyrus.

Komisaras teikia nuomones asmenims, nukentėjusiems nuo diskriminacijos, ir asmenims, turintiems teisėtą interesą stebėti atitiktį vienodo požiūrio reikalavimams. Nuomonių tikslas yra pateikti vertinimą, kuriuo remiantis ir atsižvelgiant į Lyčių lygybės įstatymą, Vienodo požiūrio įstatymą ir Estijos Respublikai galiojančius tarptautinius susitarimus bei kitus teisės aktus, būtų galima įvertinti, ar nagrinėjamuose teisiniuose santykiuose buvo pažeistas vienodo požiūrio principas.

Norint gauti nuomonę, reikia teikti prašymą komisarui, aprašant faktines aplinkybes, kuriomis remiantis galima manyti, kad asmuo buvo diskriminuojamas. Kad galėtų pateikti nuomonę, komisaras turi teisę gauti informaciją iš visų asmenų, kurie gali turėti informacijos, reikalingos norint išsiaiškinti su diskriminacija susijusias faktines aplinkybes, ir reikalauti, kad per komisaro nustatytą terminą būtų pateikti rašytiniai paaiškinimai dėl faktinių aplinkybių, susijusių su tariama diskriminacija, bei atitinkami dokumentai ar jų kopijos.

Duomenų apsaugos institucija

Duomenų apsaugos inspekcija, , Tatari 39, 10134 Tallinn, Estija

Duomenų apsaugos inspekcija gina šias konstitucines teises:

- teisę būti informuotam apie viešųjų užduočių atlikimą;
- teisę į privatumą apsaugant asmens duomenis;
- teisę susipažinti su savo duomenimis.

Jei tvarkant asmens duomenis arba suteikiant galimybę susipažinti su vieša informacija pažeidžiamos asmens teisės, jie gali kreiptis į Duomenų apsaugos inspekciją.

Duomenų apsaugos inspekcija turi būti informuojama apie asmens duomenų tvarkymo reikalavimų pažeidimą įmonėje ar įstaigoje. Tačiau tai nebūtina, jei pažeidimas nekeltų grėsmės fizinių asmenų teisėms ir laisvėms. Duomenų apsaugos inspekcijai taip pat turi būti pateikti atitinkamos įmonės ar įstaigos duomenų apsaugos pareigūno kontaktiniai duomenys.

Lengviausias būdas susisiekti su Duomenų apsaugos inspekcija yra interneto svetainėje <https://www.aki.ee/en/contacts>.

Kitos specializuotos įstaigos

Kitų specializuotų įstaigų nėra.

Kita

Estijos advokatūra

Estijos advokatūra, Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estija

Estijos advokatūra yra Estijos advokatų, kurių pagrindinė veikla yra teikti piliečiams teisinių konsultacijų paslaugas, asociacija. Estijos advokatūra yra profesinė advokatų asociacija, įsteigta 1919 m. birželio 14 d., kuri vadovaujasi savivaldos principais bei organizuoja teisinių paslaugų teikimą pagal privatų ir viešąjį interesą. Estijos advokatūros veikla apima advokatų profesinio tobulinimosi organizavimą, ryšius su kitais teisininkais, valstybės institucijomis ir įvairiomis vietos ir užsienio organizacijomis, taip pat aktyvų dalyvavimą rengiant teisės aktų projektus. Be to, asociacija organizuoja viešojoje ir privatinėje teisėje numatytos funkcijos – t. y. atstovavimo civilinėse ir administracinėse bylose už valstybės mokamą mokestį – vykdymą.

Apskritai, norint gauti valstybinę teisinę pagalbą, reikia pateikti **prašymą**. Prašymai dėl valstybinės teisinės pagalbos paprastai teikiami teismui. Jeigu asmuo yra įtariamasis baudžiamojoje byloje, kurioje advokato dalyvavimas neprivalomas, prašymas dėl valstybinės teisinės pagalbos persiunčiamas tyrimą atliekančiai institucijai arba prokuratūrai.

Valstybinės teisinės pagalbos prašymai teikiami estų kalba. Prašymas taip pat gali būti teikiamas anglų kalba, jei pareiškėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, arba kitos ES valstybės narės pilietis, arba kitoje ES valstybėje narėje įsisteigęs juridinis asmuo.

Tyrimą atliekančios institucijos, prokuratūros ar teismo prašymu Estijos advokatūra paskiria advokatą, kuris teiks valstybinę teisinę pagalbą. Paprastai asmuo neturi teisės pasirinkti, kuris advokatas jam teiks valstybinę teisinę pagalbą. Tačiau, jei advokatas yra sutikęs teikti valstybinę teisinę pagalbą, asmuo turi teisę prašyti, kad valstybinę teisinę pagalbą teiktų konkretus advokatas. Tokiu atveju sutikimą davusio advokato pavardę reikia iš karto nurodyti valstybinės teisinės pagalbos prašyme.

Bylose, kuriose advokato dalyvavimas privalomas pagal įstatymą, asmuo neturi imtis veiksmų, kad gautų valstybinę teisinę pagalbą (išskyrus atvejus, kai asmuo pats samdo advokatą) – už procesą atsakingas pareigūnas privalo suorganizuoti advokato paskyrimą ir asmuo neturi teikti prašymo.

■ Paskutinis naujinimas: 22/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.